

Tradiční lidová kultura zapsaná na krajských seznamech se rozroste

2.6.2025 - | Krajský úřad Pardubického kraje

Radní Pardubického kraje navrhnou zastupitelům schválit novou Nositelku tradice, tkadleny Dagmar Filipovou a rozšířit a doplnit Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury. Na nový zápis jsou navrženy například Metody výcviku starokladrubských koní pro zapřahání do kočárů a dalších povozů při slavnostních obřadech a příležitostech nebo ruční výroba skla ve sklárně Koulier. Zastupitelé se návrhy budou zabývat na zasedání 17. června.

„Titul Nositel tradice je formou veřejného uznání a podpory těm, kteří udržují znalosti a dovednosti tradičních rukodělných technologií, prezentují je a případně předávají dalším generacím. Udělujeme ho od roku 2015,“ uvedl radní Roman Línek.

Tkadlena seznamuje veřejnost s tradičními technikami

Kulturní centrum Lanškroun a Městské muzeum Lanškroun navrhly odborné hodnotící komisi na titul Nositel tradice paní Dagmar Filipovou. Ta na vysoké úrovni ovládá různé tradiční tkalcovské techniky.

Kromě toho si sama dokáže připravit materiál pro různé druhy tkaných textilií. Snaží se přiblížit krásu ručního tkalcovství veřejnosti na různých akcích.

Výcvik starokladrubáků předávaný po generace

Metody výcviku starokladrubských koní pro zapřahání do kočárů a dalších povozů při slavnostních obřadech jsou v Národním hřebčínu v Kladruzech nad Labem cvičiteli ústně předávány, udržovány v povědomí komunity a rozvíjeny už od druhé poloviny 16. století. Pro nositele je statek součástí jejich profesního působení i nedílnou součástí jejich osobních životů. „Je to soubor jedinečných vědomostí a dovedností získaných léty praxe. Rádi bychom ho zdokumentovali a zachovali dalším generacím. Zápis těchto mimořádných dovedností na krajský seznam nám otevře cestu na seznam národní a poté bychom mohli usilovat o zařazení mezi nemateriální světového dědictví UNESCO,“ prohlásil krajský radní Línek, který je zároveň předsedou Rady UNESCO pro Krajinu koní v Kladruzech nad Labem.

Ruční výroba skla v Koulieru

Na území Pardubického kraje provádí Muzeum v přírodě Vysočina výzkum, který mapuje skláře a sklárny, jež by mohly být zapsány v rámci statku Znalosti řemeslných technik a dovedností ruční výroby skla na krajský seznam a tím pádem i národní a světový seznam, kde už tento zápis je. Prvním navrhovaným nositelem statku v kraji je firma Řemeslná vánoční sklárna Koulier z Oflendy Mrákovína.

Tradice se drží i v moderní době

Trstěnické dožínky se pořádají v obci každoročně od roku 1998. Do jejich přípravy se zapojují představitelé Obecního úřadu Trstěnice, různé spolky i jednotlivci. V dnešní době dožínky plní především funkci společné tvorby tradice a mezigeneračního setkávání a utužování mezilidských vztahů. „Navrhujeme tento statek přidat pod zastřešující název Obřadní ukončení sklizně úrody,“

sdělila předsedkyně hodnotící komise Ilona Vojancová z Muzea v přírodě Vysočina.

Stínání, cepování a honění kohouta

Protože smyslem těchto zápisů je tradice zachovávat, pravidelně se dokumentují a mohou na seznamy přibývat, nebo z nich i mizet. Podobně je tomu u zvyku stínání, cepování a honění kohouta, který pozměnil název, některé obce z krajského seznamu vypadly (Holice a Medlešice) a jiné byly doplněny (Poběžovice).

Dýmkař obohatí národní seznam

Dobrá zpráva přišla z Ministerstva kultury. „Prošel náš návrh na udělení národního titulu Nositel tradice lidových řemesel výrobcí dýmek z Proseče panu Stanislavu Baťovi. Titul mu bude předán v září u příležitosti národního zahájení Dnů evropského dědictví v Českých Budějovicích,“ informoval Roman Línek.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/128711/tradicni-lidova-kultura-zapsana-na-krajskych-seznamech-se-rozroste>